FrieschDagblad
Vrijdag 1 september 2017

Op oude kloosterplek keren straks de moderne pelgrims terug

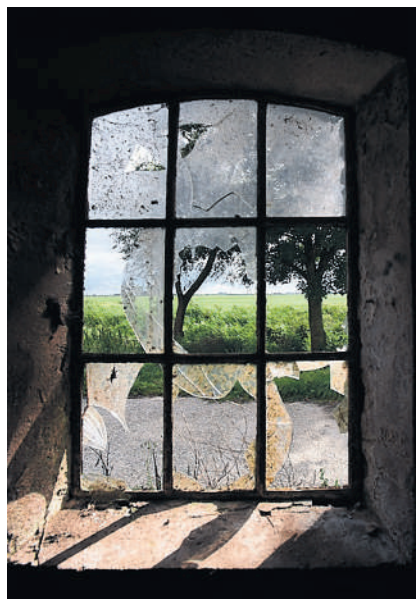

De presentatie van de plannen door Henk Kroes, voorzitter van Stichting Nijkleaster en pionierpredikant Hinne Wagenaar in de boerderij aan It Westerhûs. Foto's: Marchje Andringa

Als over vier jaar op de locatie Westerhûs het klooster van Nijkleaster gerealiseerd wordt, keert men op een historische plek terug. In de dertiende eeuw stond er namelijk een vrouwenklooster vlak bij de afgegraven terp.

Lodewijk Born

Jorwert\Hilaard | In oktober 2012 begon Nijkleaster in Jorwert, als een van de eerste pioniersplekken in de Protestantse Kerk. Geworteld in een bestaande geloofsgemeenschap: de protestantse Gemeente Westerwert, waar Hinne Wagenaar ook predikant van is. Nijkleaster werd een begrip. De afgelopen jaren ,,hawwe wy it smoardrok hân". Daar is Hinne Wagenaar blij mee en dankbaar voor. Secularisatie en kerkverlating doen zich ontegenzeggelijk voor in Nederland. Maar Wagenaar ziet ook wekelijks hoe sterk de behoefte aan spiritualiteit en zingeving, stilte en nieuwe vormen van (samen) geloven is.

Het huidige beleidsplan loopt tot 2019, maar gisteren werd duidelijk dat men vérder kijkt. ,,Naar de volgende zeven jaar. Een stap hoger", aldus Wagenaar. Die volgende stap is ,,deze plek", en historisch gezien helemaal passend. Westerhûs behoorde in het verleden tot het dorp Jorwert. Er was een ontsluiting via het water naar Jorwert. Naar Jellum-Bears en Hilaard (en ook Jorwert) liepen er wandelpaden, de zogenaamde kerkepaden. Westerhûs is sinds de helft van de twintigste eeuw alleen bereikbaar via Hilaard. Deze ontsluiting blijft gehandhaafd. Tegelijkertijd wordt gestreefd naar een wandelpad (het oude kerkepad) naar Fûns en Jorwert zodat de pelgrims straks rechtstreeks kunnen lopen naar de Radboudtsjerke aldaar. De locatie voor het nieuwe protestantse klooster ligt midden in een gebied met een agrarische natuurfunctie met veel weidevogels. Daar wil Stichting Nijkleaster nadrukkelijk rekening mee houden in de uitwerking en realisatie van de plannen, zei voorzitter Henk Kroes gisteren. Een van de ideeën is dat de opvaart naar Fûns weer bevaarbaar zal worden gemaakt. In de kwetsbare periode voor weidevogels (maart tot juli) kunnen de kloostergasten dan per boot vervoerd worden van Westerhûs naar het fietspad dat loopt van Jorwert-Fûns naar Bears.

Vrouwenklooster

Sommige historici hebben er een andere mening over, maar wie duikt in de historie ziet dat ooit, vlakbij de huidige boerderij, een vrouwenklooster moet hebben gestaan. Dat blijkt uit oude kaarten. ,,Wij gaan uit van het mysterie", aldus Kroes. Dertig zusters zouden omgekomen zijn bij de St. Lucia-vloed op 14 december 1287, toen een groot deel van Fryslân daardoor getroffen werd. Juist hier ontstaat nu nieuw kloosterleven.

Zo ademt het plan de verbinding met het verhaal van het verleden, maar ook met het heden. Bijvoorbeeld als het gaat om duurzaamheid: het Kleasterhuis zou energieneutraal moeten worden. Daarvoor moet veel werk worden verzet. Het dak op de schuur moet voor een groot deel worden vernieuwd. De huidige loopstal wordt verwijderd. Oude elementen als de binten worden behouden. Net als delen van de muren.

Voor een kloostergevoel krijgt de boerderij met de verbouwing ook een kloostergang. Die verbindt straks verschillende patiotuinen, een appelhof, een kruidentuin en een moestuin waar eigen voedsel zal worden verbouwd. Wat nu de schuur is, is straks een grote groepsruimte voor activiteiten als de ochtend- en avondgebeden. Ook kunnen de vaste bewoners er gezamenlijk met de gasten die in het klooster verblijven eten. Wagenaar voegt eraan toe dat de vaste bewoners natuurlijk ook kunnen eten in hun eigen woongedeelte, het Kleasterhûs.

Het leven van de vaste bewoners zal zoveel mogelijk aansluiten bij het 'samen delen' zoals in Handelingen 2 beschreven staat. ,,Er zal niet in elke kloosterunit een eigen wasmachine staan." Wagenaar hoopt dat er deels zal worden geleefd van wat op het kloostererf groeit en verbouwd wordt en ,,met eigen eieren, melk en kaas" van de dieren die er gehouden zullen worden. Ook zou het kunnen dat er een eigen product ontwikkeld wordt, maar kloosterbier wordt het in ieder geval niet, zo verklapte hij. ,,Dat moet je eerder denken aan Beerenburg. Vroeger had ieder dorp zijn eigen drankje. Wat zou het prachtig zijn als we daar kruiden uit eigen tuin voor kunnen gebruiken."

Positief

De plannen zoals die nu gepresenteerd zijn, vergen nog veel overleg en geduld tot ze uitgevoerd kunnen worden. Wagenaar zegt blij te zijn met positieve respons van de dorpsbewoners van Hilaard, de gemeente Littenseradiel en provincie Fryslân. Op 7 september is er een informatieavond in dorpshuis Twatine in Hilaard voor dorpsbewoners en andere belangstellenden.

De Stichting Nijkleaster gaat het komende jaar op zoek naar participanten die financieel willen deelnemen in Westerhûs. Het nieuwe klooster moet een impuls geven aan de beleving van het landschap voor bewoners en gasten en het gebruik van de kerken en voorzieningen in de dorpen. ,,Verbinding met het landschap, de stilte, beleving van de omgeving. Het moet authentiek zijn en blijven", aldus Kroes.

Het is duidelijk dat er een nieuwe fase komt voor Nijkleaster. Een betaald zakelijk leider zal aan het nieuwe project leiding geven. Er zullen ook andersoortige vrijwilligers nodig zijn. Bijvoorbeeld tuinliefhebbers die het erf voor langere tijd onder hun hoede nemen. Er wordt in de plannen ook gesproken over een ruimte voor vier vrijwilligers die zich voor langere tijd aan Nijkleaster willen verbinden. Wat in elk geval moet blijven is het dna van Nijkleaster: stilte, verbinding, bezinning. ,,Een gebouw dient onze missie en niet andersom", aldus Wagenaar.

Lang traject

Nijkleaster: van droom naar uitvoering

Stichting Nijkleaster heeft altijd de droom gehad om een nieuw klooster te stichten. In en vanuit de Sint Radboudtsjerke van Jorwert vinden sinds oktober 2012 de activiteiten plaats, zoals de populaire Kleasterkuier - onderdeel van de Kleaster-Ochtend. Een keur aan groepen voelt zich aangetrokken tot Jorwert. Van individuele gelovigen en zinzoekers tot de Lionsclub Leeuwarden, de Raad van Bestuur van ROC Friese Poort en een keur aan PKN-gemeenten, die er een programma op maat volgden. Nijkleaster wil als open klooster gastvrijheid bieden aan mannen en vrouwen van diverse kerken en tradities, aldus de missie en visie zoals die omschreven staat in het jaarverslag 2016. En, zo wordt benadrukt: 'Ook aan mensen die geen plaats (meer) kunnen vinden binnen de bestaande kerken, en verder aan elke pelgrim van welke snit dan ook heeft Nijkleaster veel te bieden.' Het pioniersechtpaar Hinne Wagenaar en Sietske Visser is vanaf het begin betrokken bij Nijkleaster. In de zomer van 2016 kwam daar uitbreiding bij en werd Saskia Leene aangesteld als kleaster-pastor. Daarnaast zijn er nog vele andere (Friese) gastvoorgangers betrokken bij de programma's op de woensdagen en de zogenaamde 'programma's op maat'. Nijkleaster krijgt met de boerderij It Westerhûs in Hilaard nu met een eigen pand waarin men nog meer activiteiten kan aanbieden op het terrein van 'stilte, bezinning en verbinding'. De locatie bij Hilaard ligt op loopafstand van Jorwert. Dat is strategisch gezien een plus omdat die plek inmiddels voor veel mensen zeer vertrouwd is geworden en men niet vanuit een 'nulsituatie' opnieuw zou moeten beginnen. De verbouw van de boerderij tot modern klooster wordt de volgende stap.